

УДК 339.187

Севастьянов Р.В.¹, Івахненко К.А.²

¹доцент кафедри бізнесу та управління, НУ «Запорізька політехніка», м. Запоріжжя, Україна

²здобувач вищої освіти, НУ «Запорізька політехніка», м. Запоріжжя, Україна

ЗАСТОСУВАННЯ ESG-ПІДХОДУ ЯК ЧИННИКА ФОРМУВАННЯ СТІЙКОЇ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ

Зараз перед людством постає чимало глобальних викликів, зокрема пов'язаних зі змінами клімату, соціальними нерівностями та необхідністю прозорого корпоративного управління, в зв'язку з цим перед бізнес-середовищем постає потреба змінювати традиційні підходи до ведення своєї діяльності. У зв'язку з цим виник новий напрям ведення господарства, який має назву ESG (Environmental, Social, Governance) — це концепція, яка охоплює екологічні, соціальні та управлінські аспекти діяльності підприємств і розглядається як новий вектор сталого розвитку та конкурентоспроможності. У сучасних реаліях ESG-підходи стають ключовими факторами формування стійкої конкурентоспроможності компаній, адже ці підходи не лише відповідають на глобальні виклики, а й створюють нові можливості для зростання та розвитку бізнесу.

ESG-підходи дозволяють компаніям зміцнювати свої позиції на ринку за допомогою підвищення репутаційного капіталу, зменшення операційних ризиків (наприклад, пов'язаних з екологічними катастрофами чи соціальними конфліктами), відповідності вимогам міжнародних партнерів та інвесторів. Згідно з даними компанії KPMG, 95% компаній зі списку G250 вже публікують дані про скорочення газових викидів, які виникають під час їх промислової діяльності, цього скорочення компанії досягли завдяки інтеграції технологій, що попереджають кліматичні ризики, у свою корпоративну стратегію. [1]

Фінансові ринки дедалі частіше орієнтуються на ESG-показник. Інвестори віддають перевагу підприємствам, які не лише генерують прибуток, але й мають позитивний вплив на довкілля, суспільство та ведуть прозоре управління. За оцінками Bloomberg, обсяг активів, керованих з урахуванням ESG-фактор, може досягти \$35 трлн до 2025 року [4]. Це свідчить про глобальну переорієнтацію капіталу на сталий розвиток. Інтеграція ESG-фактор у діяльність компанії підвищує її інвестиційну привабливість. Інвестори все частіше враховують ESG-показник при прийнятті рішень про фінансування. Наприклад, активи, керовані принципами ESG, можуть становити половину всіх інвестицій до 2025 року на загальну суму 35 трильйонів доларів.

Сучасні споживачі та працівники надають перевагу компаніям, які дотримуються принципів соціальної та екологічної відповідальності:

1. 66% споживачів готові платити більше за товари, виготовлені з урахуванням принципів сталого розвитку; [2]
2. понад 70% працівників віддають перевагу роботодавцям [2], які дотримуються етичних норм, інвестують у добробут працівників і прозоре управління.

Інтеграція ESG у виробничі процеси дозволяє зменшити споживання енергоресурсів, впровадити циркулярні моделі виробництва, уникнути штрафів за порушення екологічних норм, оптимізувати логістику та постачання за принципами «зеленого ланцюга». За дослідженням Садченко О., Гайворонської І. та Шмагіної В., ESG-інновації у виробництві сприяють зниженню витрат до 20% та покращенню ефективності до 30%. Європейський Союз поступово вводить обов'язкову звітність з ESG для компаній, що працюють на його ринку (CSRD) [5]. Для українського бізнесу це означає необхідність адаптації до нових стандартів, що у довгостроковій перспективі відкриває можливості для експансії на міжнародні ринки.

Впровадження ESG-підхід в Україні має свою специфіку, обумовлену як внутрішніми соціально-економічними викликами, так і процесом євроінтеграції, реформуванням державного управління та післявоєнною реконструкцією країни.

Впровадження ESG-підходу є не лише відповіддю на сучасні виклики, але й стратегічною необхідністю для забезпечення стійкої конкурентоспроможності бізнесу. Компанії, які інтегрують ESG у свою діяльність, отримують переваги у вигляді підвищеної інвестиційної привабливості, лояльності споживачів та працівників, а також ефективнішого управління ризиками.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

- 1) KPMG (2024). Чому бізнес обирає ESG. <https://kpmg.com/ua/uk/home/media/press-releases/2024/12/chomu-biznes-obyrae-esg.html>
- 2) Sayenko Kharenko (2024). ESG як інструмент досягнення стратегічних цілей. <https://sk.ua/uk/esg-jak-instrument-dosjagnennja-stalogo-rozvitku-ta-strategichnih-cilej-biznesu/>
- 3) Business.Diia (2024). ESG для всіх: як перейти до сталого розвитку. <https://business.diia.gov.ua/cases/sistematizacia-biznes-procesiv/esg-dla-vsih-naviso-ta-ak-biznesu-perejti-na-bik-stalogo-rozvitku>
- 4) Садченко О., Гайворонська І., Шмагіна В. (2025). ESG-принципи у виробництві. Сталий розвиток економіки. <https://www.economdevelopment.in.ua/index.php/journal/article/view/1177>